

สิทธิมนุษยชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดร. วิจารณ์ สิมาฉายา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

การเสวนา การพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเกิดขึ้นไม่ได้...ถ้าขาดสิทธิมนุษยชน
18 สิงหาคม 2558

ณ ศูนย์ประชุมบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

พัฒนาการของการพัฒนาประเทศ

- เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- สังคมไม่มีความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ
- สิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู อนุรักษ์และจัดการอย่างยั่งยืน
- ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาทุกด้าน

- สังคมคาร์บอนต่ำ
- จัดการแบบไร้ของเสีย/ใช้วัสดุหมุนเวียน
- สิ้นค้าสีเขียว
- การมีส่วนร่วมของประชาชน

- สร้างมูลค่าเพิ่ม โลกาภิวัตน์
- เชื่อมโยงโลก-ท้องถิ่น
- เน้นตลาดเฉพาะ
- พัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นหลัก

- ใช้แรงงานราคาถูกและทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก
- เน้นปริมาณและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของไทย

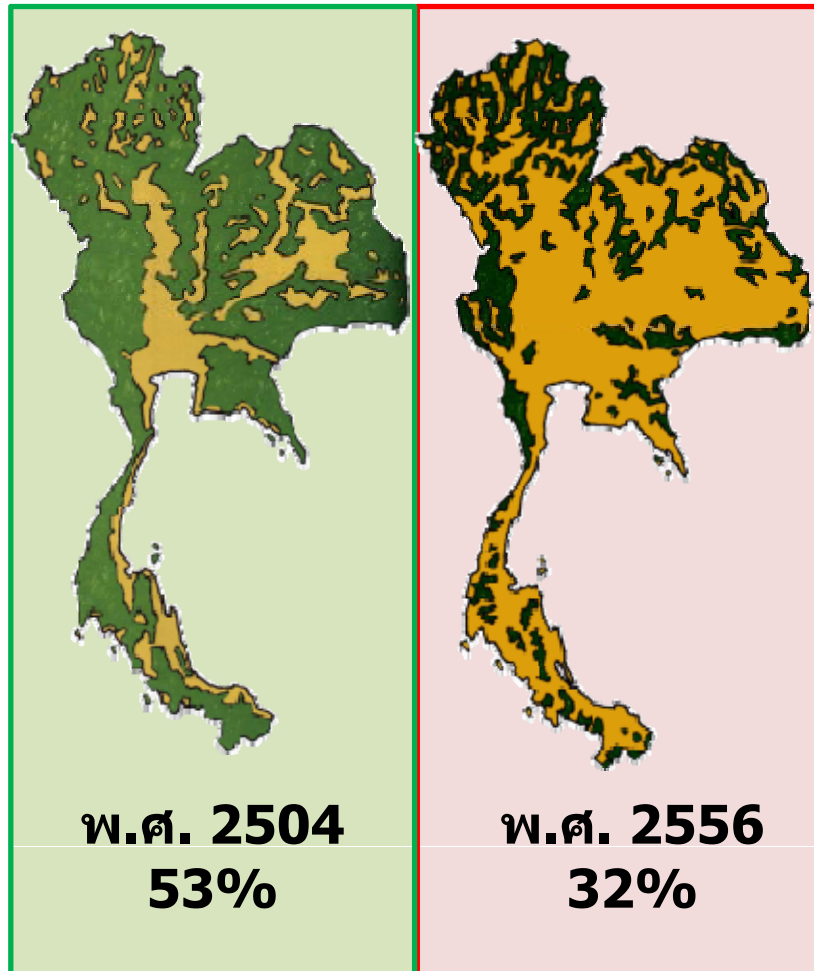

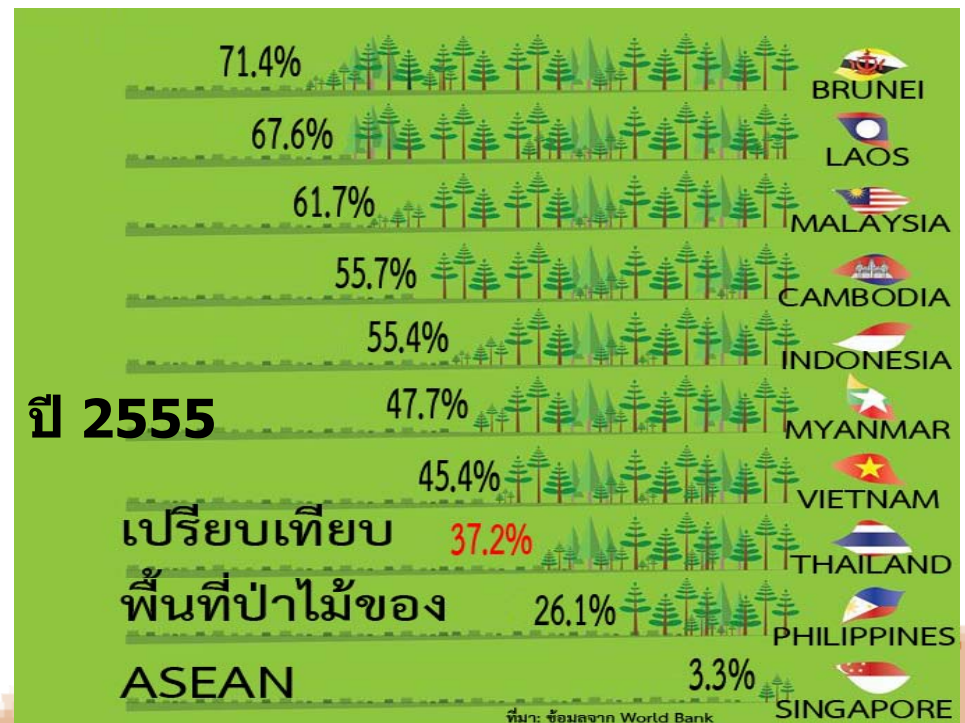
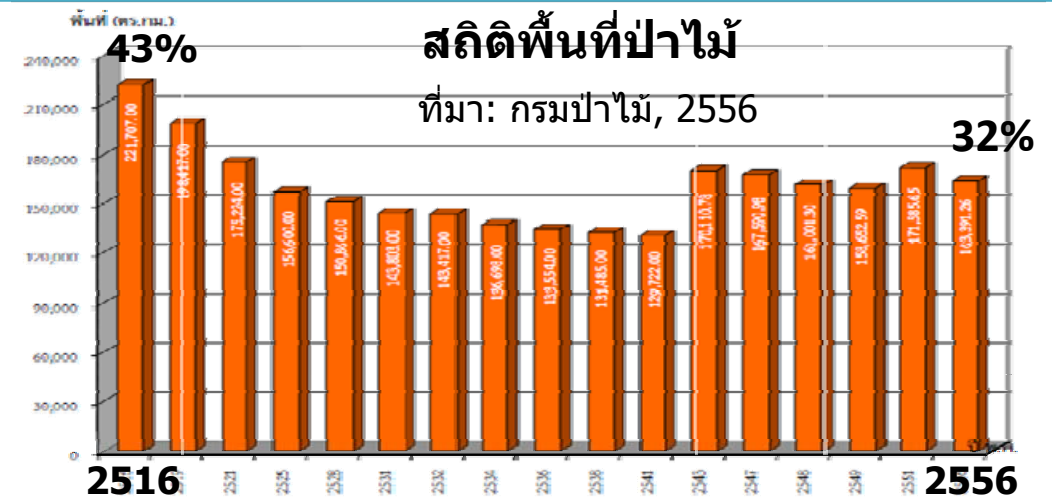
สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติของไทย

ทรัพยากรป่าไม้

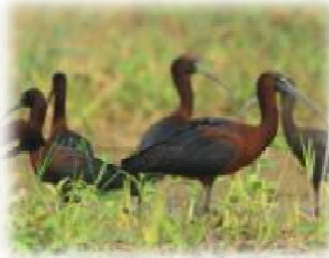
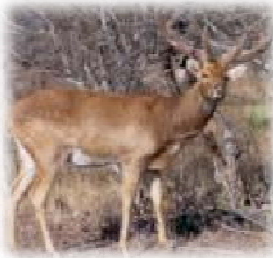
พื้นที่ป่าไม้

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเทศไทยมีพรรณพืชและพันธุ์สัตว์ ประมาณ 8-10% ของชนิดพันธุ์ในโลก

สัตว์สูญพันธุ์ไปแล้ว 6 ชนิด ได้แก่ สมัน
นกพงหญ้า นกช้อนหอยใหญ่ ปลาหางไหม้
หรือหางเหี่ยว ปลาเลือดตอ และปลาสายยู
หรือปลาหิวเกศ

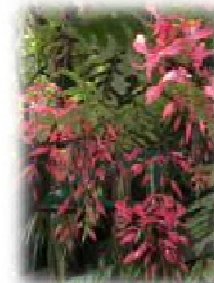
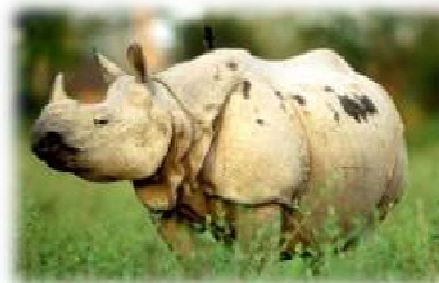
สัตว์สูญพันธุ์จากธรรมชาติแล้ว (แต่
ยังเหลืออยู่ในสถานที่กักกัน) 7 ชนิด
ได้แก่ กูปรี ละองหรือละมั่ง กระซู่ แรด
นกกระเรียน นกช้อนหอยดำ และตะโขง
พืชสูญพันธุ์จากธรรมชาติแล้ว คือ
โสมกระยา

ปัจจัยคุกคาม

- การคุกคามถิ่นที่อยู่อาศัย
- การสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย
- ผลกระทบจากการท่องเที่ยว
- การลักลอบค้าสัตว์ป่าและพืชป่า
- ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นคุกคาม

สถานภาพถูกคุกคาม (ชนิด)

สัตว์	ใกล้สูญพันธุ์ อย่างยิ่ง	ใกล้สูญพันธุ์	แนวโน้ม ใกล้สูญพันธุ์
	84	149	316
พรรณพืช 	19	131	367

ทรัพยากรน้ำ

น้ำฝน
1,426 มม./ปี

น้ำท่า
≈ 2 แสนล้าน ลบ.ม

ความจุน้ำโครงการ
พัฒนาแหล่งน้ำ
75,512 ล้าน ลบ.
ม. (35%)

สามารถเก็บกักน้ำ
ใช้งานได้
≈ 40,000 ล้าน
ลบ.ม. (20%)

น้ำตามธรรมชาติที่
สามารถใช้งานได้
≈ 10,000 ล้าน
ลบ.ม.

= 50,000
ล้าน ลบ.ม.

ความต้องการใช้น้ำ

57,328
ล้าน ลบ.ม.

การเกษตรและ
รักษาระบบนิเวศ

51,997
ล้าน ลบ.ม.

อุตสาหกรรม

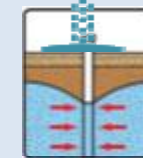
2,902
ล้าน ลบ.ม.

ครัวเรือน

2,282
ล้าน ลบ.ม.

นำมาใช้ได้
3,175 ล้าน ลบ.ม.

ปริมาณน้ำบาดาล
15,577 ล้าน ลบ.ม.

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ = อ่างเก็บน้ำ และเขื่อนขนาดใหญ่และกลาง และพื้นที่ชลประทานขนาดเล็ก
ที่มา: โครงการจัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ กรมทรัพยากรน้ำ, 2555

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น
10,000 ไร่/ปี (0.7%/ปี)
ปี 56 มี 1,568,165 ไร่

**ทรัพยากรทางทะเล
มีแนวโน้มเสื่อมโทรม**

ทรัพยากรดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ที่ดินในประเทศไทย **กระจุกตัว**
อยู่ในมือคนกลุ่มน้อย

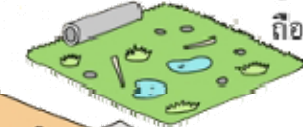
ส่วนใหญ่คนไทย
มีที่ดินครองไม่ถึง
1 ไร่

90%

10%

ที่เหลือถือครองที่ดินมากกว่า คนละ
100 ไร่

ที่ดินมี **ราคาแพง**
จนประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ยาก

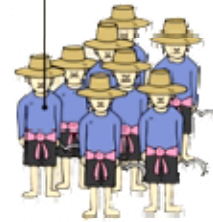
ใน กทม. กลุ่มคนที่มีที่ดินมากที่สุด
50 อันดับแรก
ถือครองที่ดินมากกว่ากลุ่มคนมี
ที่ดินน้อยที่สุด 50 อันดับสุดท้าย

390.00 เท่า !!

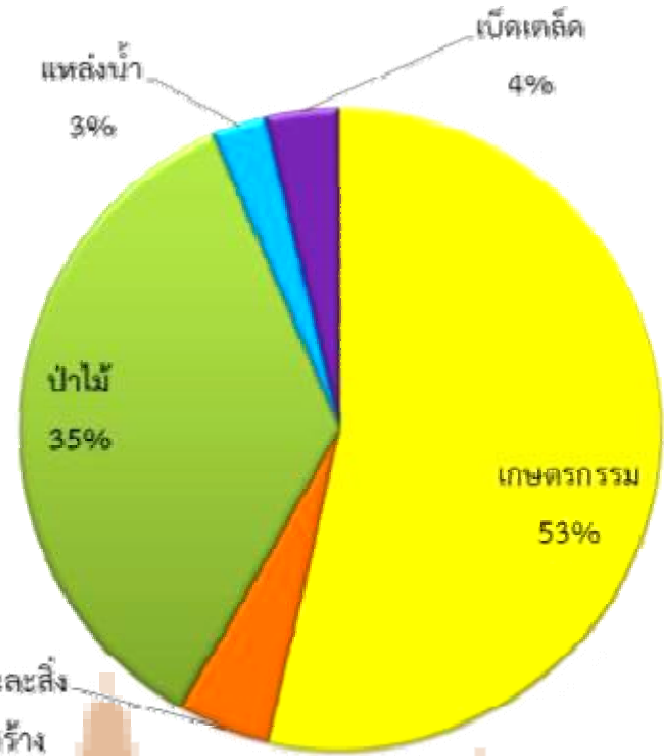
ที่มา: เครือข่ายปฏิรูปที่ดิน มูลนิธิสถาบันที่ดิน
สำนักงานอริสรา

เกษตรกร **9.6** ล้านคน

ไร่นาทำกิน

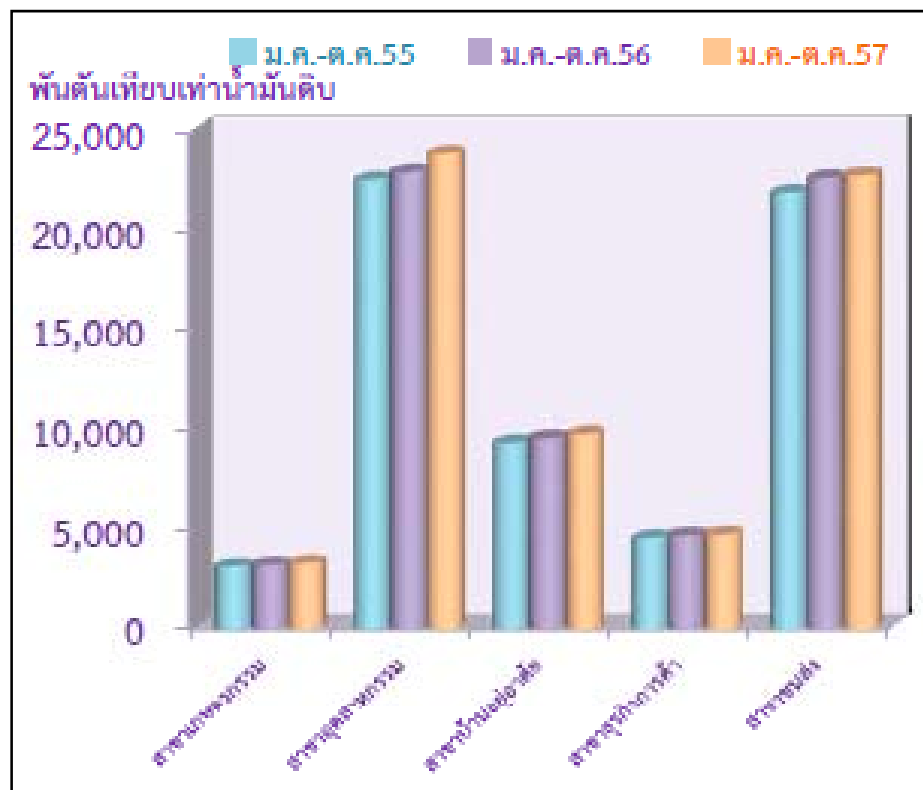
สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2556

พลังงาน

การใช้พลังงาน
ขั้นสุดท้ายจำแนกตาม
สาขาเศรษฐกิจ
ปี พ.ศ. 2555 – 2557
(มกราคม – ตุลาคม)

- ประเทศไทยนำเข้าพลังงาน (ม.ค. – ต.ค. 2557) จำนวน **920** พันล้านบาท
นำเข้าน้ำมันดิบมากที่สุด (47.3% ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด)
- จากกราฟ ณ ปี 2557 **การใช้พลังงานเพิ่มขึ้นทุกสาขาเศรษฐกิจ สาขาอุตสาหกรรม
ใช้พลังงานสูงสุด รองลงมาเป็นสาขาขนส่ง** บ้านอยู่อาศัย ธุรกิจการค้า และ
เกษตรกรรม
- การพัฒนาโครงการด้านพลังงานขาดการยอมรับของภาคประชาชน

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของไทย

คุณภาพอากาศและเสียง

คุณภาพอากาศ โดยรวมมีแนวโน้มดีขึ้นในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาจนถึงปี 2556

คุณภาพอากาศยังเป็นปัญหาบริเวณเส้นทางหลักในเมืองใหญ่

ก๊าซโอโซน (O_3) เกินค่ามาตรฐานในเกือบทุกจุด แหล่งกำเนิดหลักจากยานพาหนะ ภาคอุตสาหกรรม ปิโตรเลียม และการผลิตไฟฟ้า

ฝุ่นละออง (PM_{10}) ปี 2556 ค่าเฉลี่ยทั้งประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของภาคขนส่งและพลังงาน และจากปัญหาวิกฤตหมอกควัน

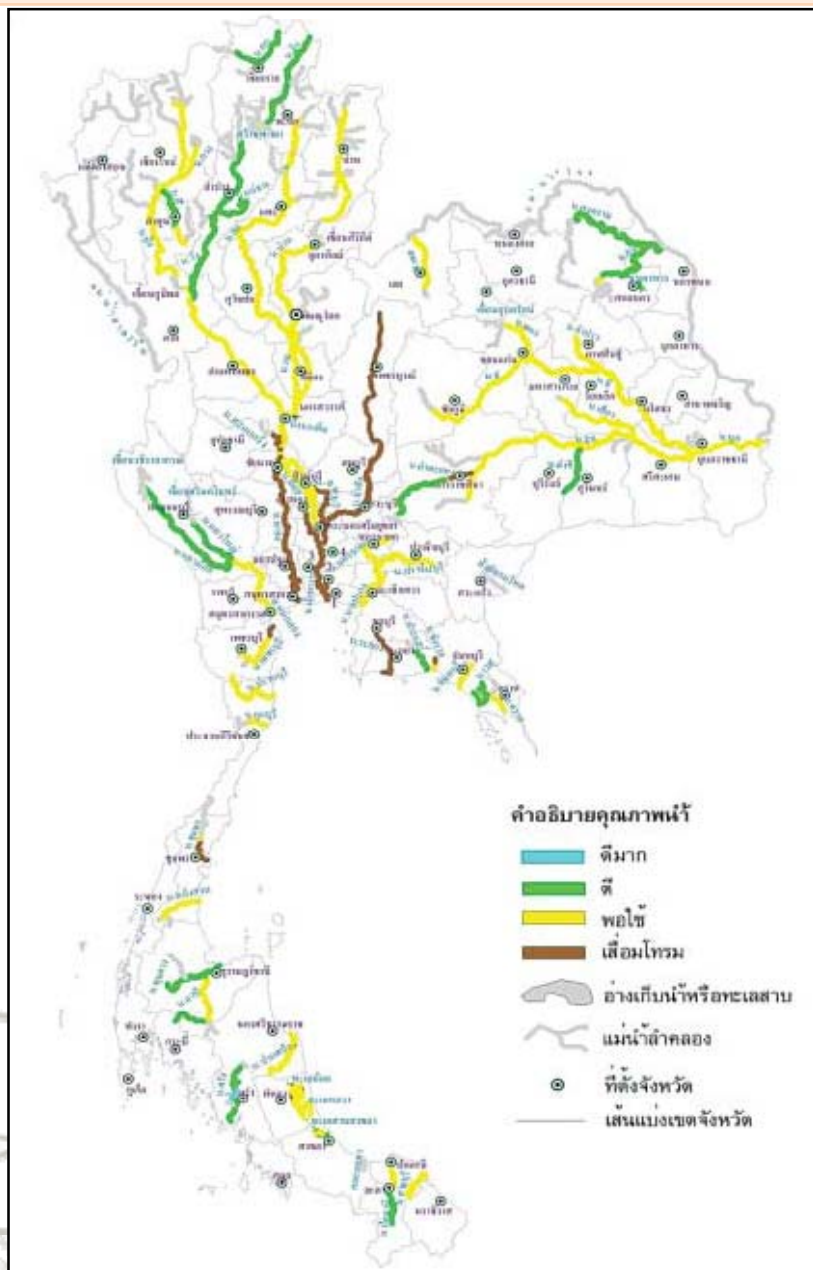
สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ค่าเฉลี่ยรายปีเพิ่มขึ้นจากปี 2555 เล็กน้อย

การเผาในที่โล่ง ยังเป็นปัญหาในพื้นที่ 9 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน แต่โดยรวมดีขึ้น ปี 2555 → ปี 2556 พบ PM_{10} เฉลี่ย 24 ชม. เกินมาตรฐาน 64 วัน → 45 วัน

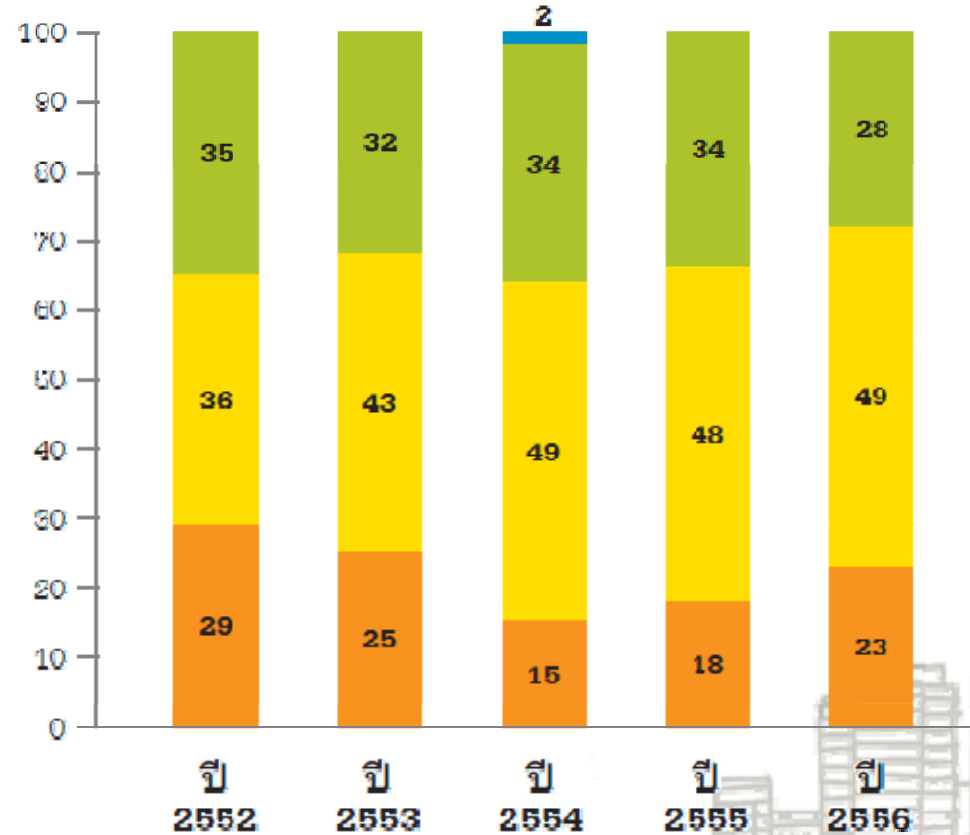
ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง บริเวณริมถนนมีระดับเสียงสูงกว่าบริเวณทั่วไปที่เป็นชุมชน พื้นที่โดยทั่วไปมีปัญหามลพิษทางเสียงเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ, 2556

คุณภาพน้ำ

ร้อยละ

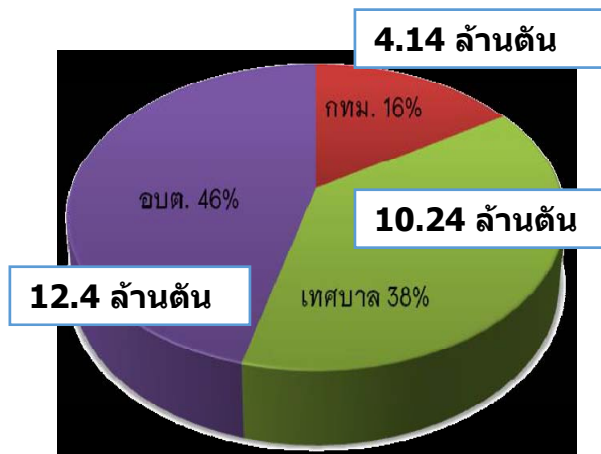
ดีมาก
 ดี
 พอใช้
 เสื่อมโทรม
 เสื่อมโทรมมาก

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ, 2556

ขยะมูลฝอย

สถานการณ์ขยะมูลฝอยโดยรวม ปี 2556

ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น
ประมาณ 26.78 ล้านตัน/ปี

ขยะมูลฝอย
ชุมชน 26.8
ล้านตัน

กำจัดถูกต้อง
7.2 ล้านตัน
(27 %)

กำจัดไม่ถูกต้อง
14.3 ล้านตัน
(54 %)

นำไปใช้
ประโยชน์
5.1 ล้านตัน
(19 %)

ขยะมูลฝอย
ตกค้างสะสม
19.9 ล้านตัน

ของเสียอันตราย
จากชุมชน 0.56
ล้านตัน

ซากผลิตภัณฑ์
เครื่องใช้ไฟฟ้า
และอิเล็กทรอนิกส์
0.36 ล้านตัน
(65 %)

อื่นๆ 0.20 ล้าน
ตัน (35 %)

ทิ้งปนไปกับ
ขยะทั่วไป/ขาย
ร้านรับซื้อ
ของเก่า

มูลฝอย
ติดเชื้อ
50,500
ตัน

กำจัด
ถูกต้อง
37,875
ตัน
(75 %)

มีการ
ลักลอบ
ทิ้ง

กาก
อุตสาหกรรม
3 ล้านตัน

กำจัด
ถูกต้อง
2 ล้านตัน
(67 %)

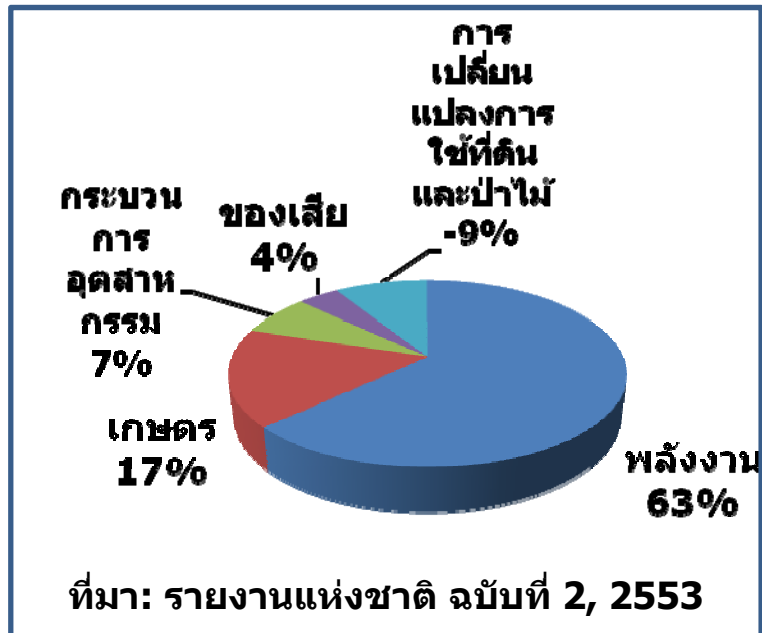
มีการ
ลักลอบ
ทิ้ง

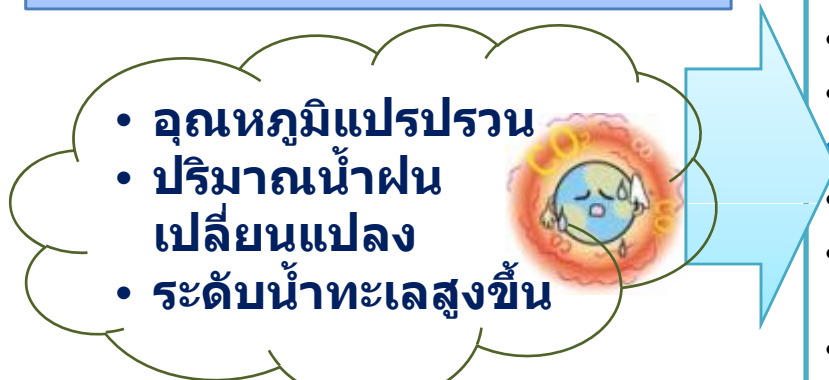
ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ, 2557

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

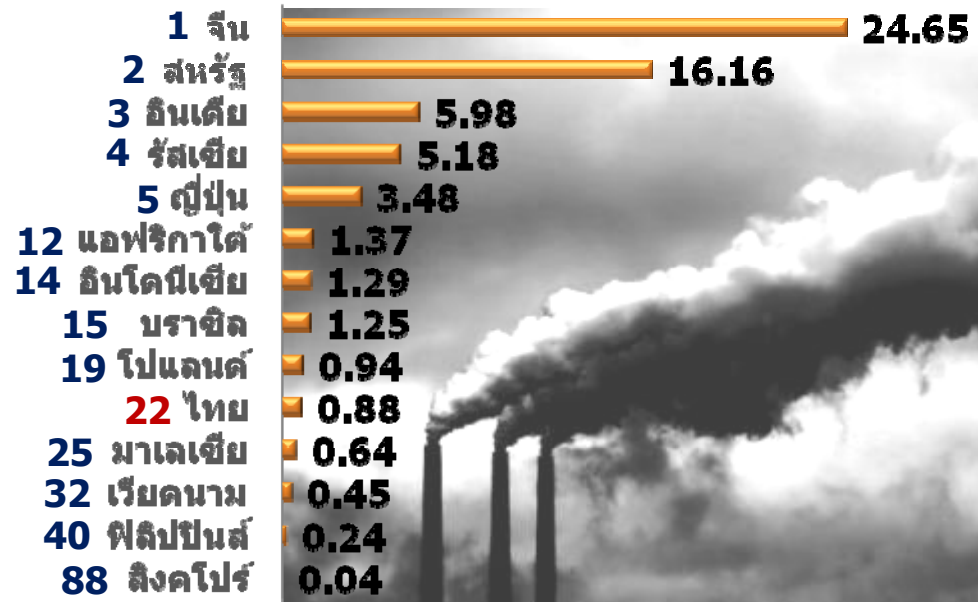
การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทย พ.ศ. 2547

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

% การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลก พ.ศ. 2553

ที่มา: World Bank, 2014

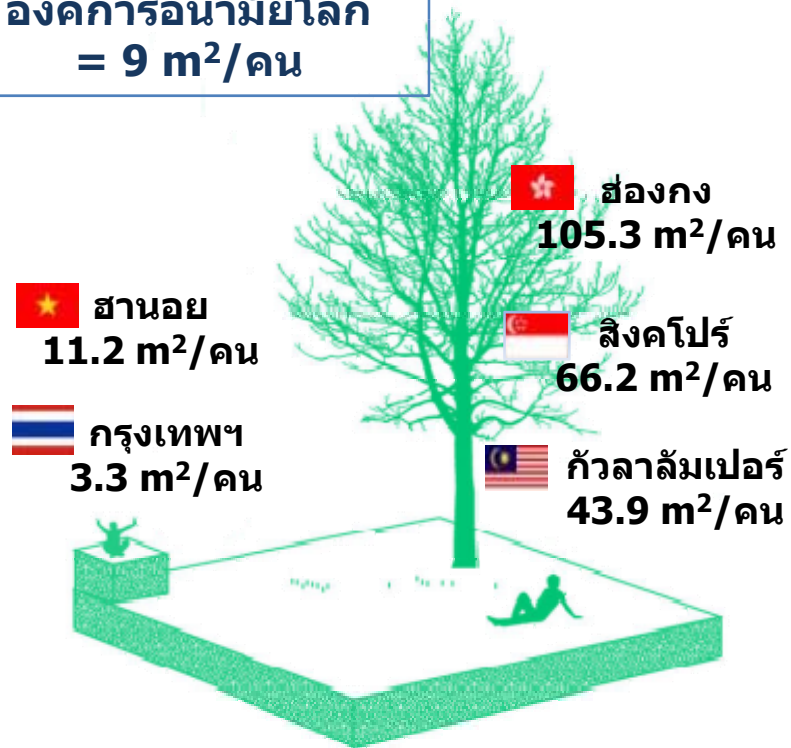
- การเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศ สูญเสียชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์
- ผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่าไม้
- ผลกระทบต่อชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเล
- อุทกภัยบ่อยครั้งและรุนแรง, พื้นที่แล้งซ้ำซาก
- ผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและแหล่งน้ำ
- ผลกระทบต่อสุขภาพ -> โรคอุบัติใหม่, โรคอุบัติซ้ำ การตายจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิฉับพลัน
- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน

ในปี 2558 ประเทศไทยจะมีประชากรเมือง
ร้อยละ 50 ของประชากรทั้งประเทศ และ
เพิ่มเป็นร้อยละ 60 ภายในปี 2568

เกณฑ์พื้นที่สีเขียวของ
องค์การอนามัยโลก
= $9 \text{ m}^2/\text{คน}$

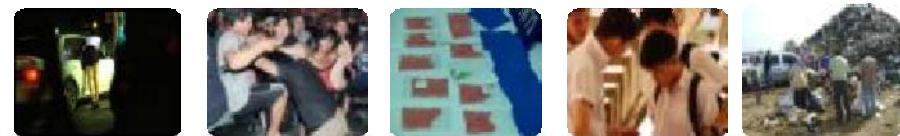
ที่มา: Asian Green City Index , 2011

สถานการณ์และประเด็นปัญหา

ปัญหาสมรรถนะการรองรับของเมือง (Urban Carrying Capacity) การเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของพื้นที่เมืองอย่างกระจายกระจาย --> **ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม สาธารณูปโภค/การคุ้มครองทางสังคมไม่ครอบคลุม**

ปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ประเทศไทยมีชุมชนแออัดประมาณ 5,500 ชุมชน (1.5 ล้านครัวเรือน 6.7 ล้านคน) --> **ปัญหาสุขภาพอนามัย ความไม่ปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย อาชญากรรม ศิลธรรม**

ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชน ปี 2556 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอย 26.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2 ล้านตัน จากปี 2555 มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั้งหมด 2,490 แห่ง แบบถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล 19% แบบไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เช่น การเทกอง การเผาในที่โล่ง 81% ปี

สิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภารกิจ ทส. มีเป้าหมาย เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

การคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

- 1) การกำหนดมาตรการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม การวางแผนจัดการสิ่งแวดล้อม เขตอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมถึงกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (สผ./คพ./ทสจ.)
- 2) การควบคุมมลพิษ มาตรการในการตรวจสอบและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย (คพ./สผ./ทสจ.)
- 3) มาตรการส่งเสริมการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มาตรการบังคับและความรับผิดชอบทั้งทางปกครอง ทางแพ่ง และทางอาญา (คพ./สผ./ปม./อส./ทช.)
- 5) การกำหนดบทบาทและหน้าที่ รวมทั้ง การสร้างเครือข่าย การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ องค์กรต่างๆ ทุกระดับ ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น

แผนสิทธิมนุษยชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2557 - 2561

ยุทธศาสตร์ของแผน
6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1

ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2

คุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 3

ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมสิทธิในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ
อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย
เพื่อป้องกันการละเมิดและเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการส่งเสริม คุ้มครอง
สิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การพัฒนาองค์ความรู้ และฐานข้อมูล ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 1

ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1.1

ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ
สร้างความตระหนัก และจิตสำนึก
ในการปกป้องสิทธิมนุษยชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

- ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในขอบเขตสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รู้ถึงสิทธิของตนในการมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในการร่วมอนุรักษ์พิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- จัดหลักสูตรการเรียน การสอน รวมทั้งจัดกิจกรรม/โครงการ เรื่องสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุก
ระดับของสถานการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1.2

สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับ
เจ้าหน้าที่ ในการให้บริการแก่
ประชาชนตามสิทธิที่พึงจะได้รับ
อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

- การอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ด้านการบริการประชาชน

กลยุทธ์ที่ 1.3

เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และ
ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน
สถานการณ์ ป้องกันการทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือ การ
ก่อให้เกิดภาวะมลพิษ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน
- เปิดช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการเฝ้าระวังสถานการณ์มลพิษ/
สถานการณ์การบุกรุกทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 2

คุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2.1

ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง
ช่องทางการร้องเรียน และได้รับ
การบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

- เปิดช่องทางการร้องเรียนให้ประชาชนหรือผู้ถูกละเมิด ผู้ได้รับผลกระทบสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และได้รับการตอบสนองอย่างรวดเร็ว
- จัดทำคู่มือประชาชนในการเข้าถึงสิทธิการได้รับการบริการ ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
- การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐแก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่ 2.2

คุ้มครอง เยียวยา ผู้ถูกละเมิด/
ผู้ได้รับผลกระทบ

- แก้ไขปัญหาการผู้ถูกละเมิด/ผู้ได้รับผลกระทบ
- สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิ/ผู้ได้รับผลกระทบ ได้รับประโยชน์ในการฟื้นฟูเยียวยาที่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 3

ลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมสิทธิในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ 3.1

จัดที่ดินให้ประชาชน
ผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ที่ 3.2

การส่งเสริม
การสร้างรายได้

กลยุทธ์ที่ 3.3

การบริหารจัดการน้ำ
เพื่อประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันการละเมิดและเพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 4.1

พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย และกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกัน ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- พัฒนาปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสถานการณ์

กลยุทธ์ที่ 4.2

เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมาย

- ออกระเบียบ ประกาศ เพื่อเสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการส่งเสริม คุ่มครอง
สิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 5.1

พัฒนาเครือข่ายและกลไก การมี
ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
ในการป้องกัน ส่งเสริม และ
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

- จัดตั้งกลไกการดำเนินงานของหน่วยงานในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 5.2

ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน
มีส่วนร่วม ในการจัด
กิจกรรมการส่งเสริม
สิทธิมนุษยชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
อย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 5.3

สร้างวัฒนธรรมองค์กร
ในการส่งเสริม คุ่มครอง
สิทธิมนุษยชนด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

- จัดกิจกรรมสร้างค่านิยม ให้บุคลากรในองค์กรมีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 5.4

จัดให้มีระบบการ
ประเมินผลการ
ปฏิบัติงานด้านการ
ส่งเสริมสิทธิ
มนุษยชนด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การพัฒนาศักยภาพและฐานข้อมูล ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6.1

การพัฒนาศักยภาพ
เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิทธิ
มนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 6.2

การจัดทำฐานข้อมูล
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการ
ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

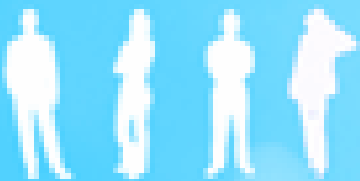
- พัฒนาฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การปฏิรูประบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

❖ หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกินศักยภาพ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน รวมทั้งการเกิดข้อพิพาทและความขัดแย้งจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่บ่อยครั้งขึ้น การบริหารจัดการในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังขาดการมีส่วนร่วม

ในการนี้ คณะกรรมการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดสมดุลใหม่ในการจัดการทรัพยากรด้วยการสร้างความเป็นหุ้นส่วนให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ เรียนรู้ เชื่อใจ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดภาระรับผิดชอบ (Accountability)

การปฏิรูประบบการบริหารจัดการทรัพยากร

❖ แนวคิดสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การน้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- หลักการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมี 8 หลักการสำคัญ คือ
 1. การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)
 2. การบริหารจัดการเชิงระบบนิเวศ (Ecosystem Approach)
 3. การระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle)
 4. ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay Principle: PPP)
และผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiaries Pay Principle: BPP)
 5. ความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ – เอกชน (Public – Private Partnership)
 6. ธรรมาภิบาล (Good Governance)
 7. สิทธิมนุษยชน (Human Right) และ สิทธิพลเมือง (Citizen's Right)
 8. การขยายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR)

ขอขอบคุณ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม